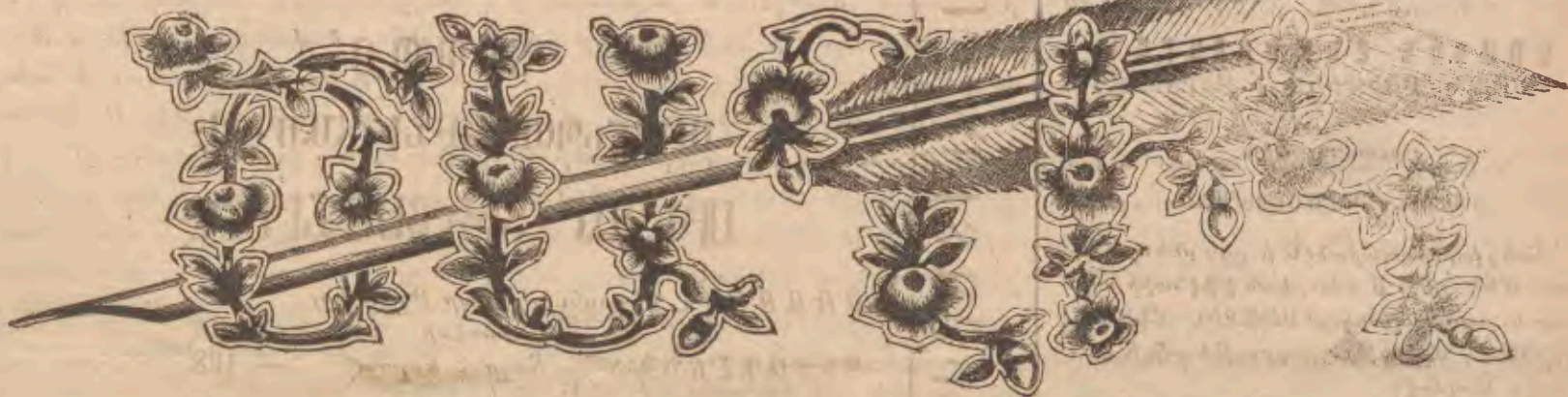

40 ՓԱՐԱ

ԱՁԳԱՅԻՆ ԵՒ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

ՓԱՐԱ 40

ՀԱՆԴԵՍ

ԾԱՂԻԿ ԵԱՐԱՔԸ ԵՐԿՈՒ ԱՆԳԱՄ ԿՐ ԻՐԱՏԱՐԱԿՈՒԻ ԶՈՐԵԲԱՐՔԻ ԵՒ ԵԱՐԱՔ ՕՐԵՐՆԻ: — ՏԱՐԵԿԱՆ ԲԱԺԱՆՈՐԴԱԳՐԱՐԵԱՆ ԳԻՆՆ Է 100 ՂՐԵ ԱՐԺԱՔ: — ՎԵՐԱՄԱՆԵԱՅԻՆ 50. — ԳԱՆԱՈՒՅԳ ԿԱՄԱՐ 115 ՂՐԵ. ՎԵՐԱՄԱՆԵԱՅ 60. — ԾԱՆՈՒՆԳՄԱՆ ՏՈՂՐ 5 ՂՐՂ.

ՈՐ ԵՒ Է ԳԱՄԱԿ ԿԱՄ ԳՐՈՒՔԻՆ ԿԵՏԲ Է ՈՒՂՂԵՂ. ԱՌ ԱՐՏՈՆԱՏԷՐ ԵՒ ՏՆՈՐԷՆ ԱՆՏՈՆ ՍԱՐԽԱՆ, ԼՍԿԻ ԶԱՊՔԻԻ ԶԱՏՈՒՔԻ ՆՂԱՆ ԷՖ. ՊԵՐԱԿԵՐԵԱՆԻ ՏԱՐԱՆՆ. ԽԱՐԱԳՐԱՐԵԱՆ ԵԱՆԴՆՈՒՄ ԳՐՈՒՔԻՆԷ ԵՏ ՀԵՆ ՏՐՈՒՐ:

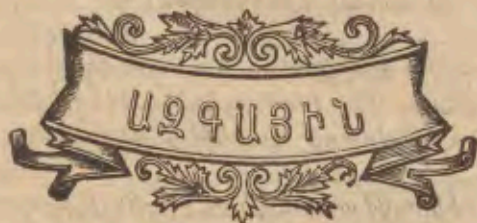
ԹԻԻ 230 Գ. ՏԱՐԻ

1889

ՅՈՒԼԻՍ 8 ՇԱՐԱԹ

ԲՈՎԱՆ ԴԱՆՈՒԹԻՆ

ԱՂԳԱՅԻՆ. — ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս ԱՌՈՒՄ. — ԺԱԾՆԱՅ. — ԳԻՏԱԿԱՆ. — ԿԱՐԱՆԵՂ ՎԻՍՏԱ. — ԻՄԱՆՐ. — ԳԱՂՏՈՆ. — ԱՂՋԻԿՏԱՆ. — ԾԱՂԻԿԱ. — ԶԱՂ. — ԳԵՂ ԿԱՔԻԺԱ ԳՍՐ ԱՅԺՐՆՈՒՄ ԳԱՂԱՆ. — ԼՈՐ. — ԶԵՂԺԷ ՄԵՅՈՒՆՐ ԶԻՆԱՅԺԻ

ԵԿԵՂԵՑԱԿԱՆ ՎԱՐԺԱՐԱՆԻ ԽՆԱԺԱ. ԿԱՂՈՒԹԻՆՆ ԻՐ ԶԱՐԱԺԱԿԱՆ ՆԻՍՏՐ ԿՈՒՄԱՐԵՑ Ի ԽՈՐՀԱՐԱՆԻ ՂԱՂԱԺԻՅ, ԸՆԴ ՆԱԽԱԳԱՀՈՒԹԵԱԺՐ ԱՄԵՆ. Ս. ՊԱՏՐԻԱՐԸ ՀՕՐ:

ԽՆԱԺԱԿԱՂՈՒԹԻՆՐ ՎԵՐՋՆԱՊԷՍ ՈՐՈՇԵՑ ՈՐԺԱՐԱՆԻ ՀԱՄԱՐ ԱԿՏԱՔ ԵՂԱԺ ԱՐՄԱՂՈՒ ՎԱՆՈՒՅ ԶՈՐՈՒԹԻՆՆ. ՆԵՐՆ ԵՒ ՓՈՓՈԽՈՒԹԻՆՆԵՐՆ, ԵՒ ԵԱՆԴՆԱՐԱՐԵՑ ՆՈՅԱ ԳՈՐԺԱՂՐՈՒԹԻՆՐ ՆԻԿՈՒԴԻՅՔԱՂԱՔԱՅԻՆ ԶԱՐԱՐԱՊԵՍ ՊԵՐՈՒՄ ԷՖԷՆԱԽԻ:

ՆԻԿՈՒԴԻՅՔԱՂԱՅԻՆ ԱՌՆՈՒՄ ԼՐՈՅՆԱ. ԵՂՈՒ ԳԱՆԱՈՒՆ ՄԵՂ ԽՈՒՈՒԹԻՆՐ ԺԱԳԵՐ, ԵՒ ԶԱՆԻ ՄՐ ԽՈՒՈՒՐԱՐՆԵՐ

ԴԵՐ. ԱՌԱՂՆՈՐԴԻՆ ԴԵՄ ԺՈՂՈՒՐԴՐ ԳՐԳՈՒՐՈՒ ԶԱՆԵՐ ԿՐՆԵՆ ԵՂԵՐ:

ԵՐՈՒՈՂԵՄԱՅ ԱՂԱՌՈՒՐԱԿՈՒԹԻՆՐ ԽՐԺԻՎԻԷԻ ԸՆԿԵՐՈՒԹԵԱՆ ՀՈՒՆԱՆՈՒ ԱՂԵՔԱՆՂՐԻԱՅԻՆ ՄԵԿՆԵՂՈՒ ԵՂԻՍ 5.17ԻՆ ՀՈՐԵՔՂԱՐԺԻ ՕՐ, ՄԱՅՐԱՔԱՂԱ. ՔՐՍ ԱԿՏԻ ԺԱՄԱՆԷ ԵՂԻՍ 10 ԵՐԿՈՒ. ԶԱՐԺԻ ԱՌԱՆՈՒՄ:

ԵՐԵԿԻ ԹԵՐԵՄԱՆԻ ՀԱՅԷԷՆԻ ՄԵՂ ԿՐ ԿԱՐՂԱՆՔ ԹԷ ՊՈՂՈՍ ՆԱԺԱՆԵԱՆ (ՎԱՐՂԱՊԵՍ), ՈՐ ՊՆԱՍԱԿԱՐ ՏԵՍՏՐԱԿ ՄՐ ՀՐԱՏԱՐԱԿԱԺ ԸՂԱՂՈՒ ԻՐԵՐԵ ՈՏՐԱ. ԳՈՐԺ ԱՄՔԱՍՏԱՆՈՒՄ, ՓԱՄԱԺ ԵՒ Ի ԲԱԳԱԿԱՅՈՒԹԵԱՆ ԳԿԵԱՆՍ ԱՔՍՈՐՄԱՆ ԴԱՏԱՊԱՐՈՒՄ ԷՐ, ԱՅՍ ԱՆԳԱՄ ԶԵՐԱԿԱՂՈՒՄ ԼԻՆԵՂՈՒ ԵՂԵՆԱՂԱՏԱՏԵՆԻՆ ԱՌՋԵՐ ԴԱՏԱՐԱԺ ԵՒ ՄԻ ԵՆՈՅՆ ԱՂԱՏԺՈՅՆ ԴԱՏԱՊԱՐՈՒՄ Է:

ԱՂՆ. ՅՈՒՀԱՆՆԷՍ ԷՖ. ԷՍԱՅԵԱՆ ԸՆՏԱՆԵՕՔ ՀԻՆԳՂԱՐԺԻ ԻՐԿԻՈՒՆ ԿԱՌԱ. ԽԱՐՈՒ ԴԵԿՆԵԳԱՒ ՄԱՅՐԱՔԱՂԱՔԷՍ Ի ՎԻՂԻ ԵՒ Ի ՓԱՐԻՂ: ԻՐ ԲԱԳԱԿԱՅՈՒ. ԹԻՆՆ ԻՐ ԵՐԿՈՒ ԱՄԻՍ ԱԿՏԻ ՏԵԷ:

ՄԱՀ

ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՐԱՊԵՏԻ ԳՈՂՆԱՅԵԱՆ

ԽՈՐԻՆ ԳԱՆՈՒ ԿՐ ԴՈՒԺԵՆՔ ԳԱՂ. ՖԱՅԵԱՆ ՍՐԲՈՒՀԻ ՄԱՅՐԱՊԵՍՈՒՄ ՄԱՀՆ: ԱՐՈՒՆԱՏԻՆ ԲՈՒՄԱՂԱԿ ԶԱՐԱՐՈՒ. ԹԻՆՆ ԿԱՐՈՂ ԶԵՂԱՒ ՄԱՀՈՒՄ ՆԻՐԱՆՆԵՐԷՆ ԱՂԱՏԵՂ ԱՅՍ ՄԵԺ ԵՒ ԲԱՐԵԳՈՐԺ ԿԻՆՆ ԱՅՆ ՀԻՆԱՂՈՒԹԵՆՆԷՆ, ԶԱՔԱՐԱԽ, ԹՈՔԱԽՏԻ ՓՈԽՈՒՄ ԵՂՄԷ ԿՐ ՏԱ. ՌԱՊԷՐ ԱՆԳԵՂԱՂ ՏԱՐԻԷՆ Ի ՎԵՐ: ՅՈՒ. ՂԱՐԿԱՂՈՒԹԻՆՐ ԿՐ ԼՍԵՆՔ ԹԷ ԿԻ. ՐԱԿԻ ՕՐԸ ԱԿՏԻ ԿԱՏԱՐՈՒԻ, ԵՒ ԴԻՒ. ՐԻՆ Է ՆԱԽԱՏԵՍԵՂ ԹԷ ԱՂԳԱՅԻՆ ԱՂԱ. ՄՈՆԱԿԱՆ ՄԱՐՄԻՆՔ ԵՒ ՀԱՄՈՐԷՆ ԺՈՂ. ՎՈՐԴՆ ԱՆԿԵՂԺԱՊԷՍ ԱԿՏԻ ՎՂՏԱԿԵՐՆ ԳԱՂՖԱՅԵԱՆ ՈՐԲԱՆՈՅԻ ՈՐԲՈՒՀԵԱՅ, ՈՐԸ ԿՐԿՆԱՊԷՍ ՈՐԸ ԿՐ ՄՆԱՆ ԻՐԵՆԵՑ ԽՆԱՄՈՒՄ ՄՈՒ ԱՅՍ ՏԱՐԱԺԱՄ ԿՈՐԱՄ. ԵԱՄՐ:

ՎԵՐԱՓՈԽՈՒՄՆ Ս. ԱՍՏՈՒԱԾԱԾՆԱՅ

ՏՕՆԱԽԱՐԱԹԻԻՆ Ի ՊԱՐՏԻՋԱԿ

Նախորդ տարւոյն օգոստոս ամսոյ կիրակի աւուրց մին էր : Առաւօտեան մեղմաշունչ քամին կը զովացներ զերկիրն և կը գգուէր զխաղաղ բնութիւնը : Արեգակն արեւելից քղանցքները պատռելով կը բարձրանայր դէպ յերկնակամարն իւր առօրեայ պտոյտն ընելու համար . պտոյտ՝ որ կեանք կուտար տիեզերաց :

Պարտէզք իւրեանց չքնաղ ծաղիկներով և սոքա իւրեանց անթիւ մարգարիտներով ամառուան փառքն կ'աւելցնէին : Այգիներն եւս առաւել ըսքանչելի կ'ընէին զայն իրենց գեղին և կարմիր պտուղներով՝ որք կարծես երկնի գիշերոյ աստղերն էին ի յերկիր իջեալ : Խնձորենիք, նռնենիք իրենց կարմրութեամբ կը մրցէին գեղանի կոյսերու հետ : Դաշտք և անտառք, բլուրք և ձորք ոսկեգոյն կը զարդարէին իրենց մուշտակն ի պատիւ եղանակին՝ զոր և թռչունք կ'օրհնէին :

Այս ամենազուարթ օրն, Աստուածածնայ Վերափոխման տօնն էր, տօն որ նոյնն է Պարտիզակցւոյն համար ինչ որ էին Ուլիմպեան հանգէսներն նախնի Յունաց համար :

Չկայ Պարտիզակցի մը, որ ուր ուրեք և լինի չփափաքի գէթ այդ օր ի գիւղն գտնուիլ :

Խօսիցս վկայ ընթերցողաց, նիկոմիդիոյ շոգենաւն, որ այս վերջին աւուրց մէջ հրաժեշտ տալով կամուրջին ի Սիրքէճի կանգ կ'առնու. թերեւս պօլսեբնակ Պարտիզակցւոյն գիւրուածիւն ընծայելու համար, քանի որ դոքա ընդհանրապէս այդ կողմ հաւաքուած են :

Կարծեմ թէ ոչ-հայրենակից բարեկամացս կրցայ հասկցնել թէ ինչ է այն պատճառն զոր իրենք կը խնդրէին ինձմէ սա հարցմամբ . է՞ր ձեր գիւղացիք ընդհանրապէս օգոստոս ամսոյ մէջ կը թողուն այս սքանչելի քաղաքն ի պարտիշակ երթալու համար :

Պարտիզակցին իւր այդ մեծ տօնն ի սկզբան Մանուշակի կամ ըստ տեղացւոց «մէնէմէ» մէջ կը տօնէր, որ գիւղին արեւմտեան կողմն բլուրնե-

րու ետեւ ծածկուած ուխտատեղի մ'է . բայց այժմ ի Ս. Մինաս կը կատարէ զայն :

Առաւօտեան նախաճաշէն յետոյ ամեն հասակ դէպ ի վերի-Արտեր կը դիմէ . գիւղին հիւսիսային արեւմտեան կողմն Ս. Մինասայ ճամբուն վերայ ընդարձակ և օգտասուն վայր մ'է այն՝ որ կը յիշեցնէ մեզ զՎէլի-էֆէնտի : Սրճարան մը կայ հոն, զոր շինել տուած և կը բանեցնէ գիւղին գիշերապահներէն կտրիճ հայ մը, Պաղտասարեան Յակոբ անուն :

Արք և երիտասարդք հոն կը հաւաքուին, կանայք և օրիորդք շրջակայքը կը զարդարեն :

Թուղունք զՎերի-Արտեր և զիւր հիւրեր, որք քիչ յետոյ մեզ պիտի հետեւին, ու անցնին ի Ս. Մինաս կամ ըստ տեղացւոց ի Սոխմար :

Շատ քիտ թափելու է այդ սրբոյն մերձենալու համար, զի բլրոց վրայ հաստատած լինելով զիւր բնակութիւն, միշտ զառիվերէ ելնելու է : Գեղջուկ տղայք մսի և ածուխի զամբիւղներ կ'անախնին առած և երկաթեայ շամբուրներն իւր գաւազան քրած ուրախութեամբ կը դիմեն անդը . մերթ ընդ մերթ սահելով կատուի Պայրին վրայ . զառիվեր մ'է այս, ուստի կատուներ և մարդու թեթեւ անձինք միայն կրնան ելնել . վա՛յ է եկեր այն գիրուկին՝ որ անկէ ելնելու փորձ կընէ, զի գլտորեալ կ'իյնայ ի գետին, ո գիտէ որչափ վնասեալ :

Անթիւ են ձայներն ատրճանակաց և հրացաններու, որք կը պարպուին Սոխմարէն և ճանապարհէն :

Ծերերը գանգաղութեամբ, գեղեցիկ սեռը հոգնութեամբ և երիտասարդք կայտուելով կը հետեւին շամբուրակիր տղայոց : Այս խառն բազմութիւն մերթ կ'երեւի և մերթ կ'աներեւոյթանայ . շնորհիւ օձապտոյտ ճանապարհին երկու կողմերն գտնուած թփերու, որք ի դուր կը ջանան հովանի լինել անցորդաց արեգական անսպառ ջերմութեան դէմ :

Սուրբ Մինաս ենք :

Վայրն զարդարուած է տերեւախիտ ծառերով՝ որք սքանչելի զովութիւն մը կը պահեն : Սահմանափակ տարածութիւն մ'է, չորս կողմերէն թուփերով ծածկուած : Համայն նի-

կոմիդիա իւր եռանկիւնի ձեւով և գեղեցիկ ծովածոցով՝ ուխտատեղոյն ճակատը կը պատկերանայ և տեսարանին փայլն կ'աւելցնէ : Ս. Մինասոյ արեւելեան կողմն մատուռ մ'ալ կայ, ուր ամեն տարի այդ օր պատարագ կը մատուցուի : Երբ հասանք անդ, լինացած էր սուրբ արարողութիւնն : Մատուղներ խոշոր կաթսայներու մէջ կ'եռային : Խորովածներու ճգրտոցն խառնուելով տերեւոց շշուկին և զինուց պայթումին կը կազմուէր աններգաշնակ երաժշտութիւն մը, զոր ի կարգ կ'ածէին երիտասարդաց և պատանեաց քաղցրաձայն երգեր :

Անուշ գինին գաւաթներ կոտրտել կուտար, աչերը կը վառէր, սրտերը կը բորբոքէր . Իսկ այն ամենացուրտ ջուրն Ս. Մինասայ, որ նիկոմիդիոյ ամբողջ գաւառին մէջ «Սօլ-է-Կա» անուամբ նշանաւոր է, կատարելապէս կը կատարէր զիւր պաշտօն այդ տօթակէզ օրուան մէջ :

Տեսարանն հետզհետէ կը լենայ ուխտաւորաց բազմութեամբ : Լաբէր-Նայի . քնարի, պոլսեբնի և սրբի ձայներն ի պար կը հրաւիրեն զարական սեռն : Ոմանք կ'անսան այդ հրաւերին և կը փութան ձեռք ձեռքի տալ, այլք խոյս կուտան ի մօտակայ անտառ . առանձնասէր տիկուր հոգւոց համար այն սքանչելի վայրերն :

Այս կեանք, այս ուրախութիւնք, կը շարունակուին մինչեւ ի մտանել արեւու ի գիրկ իւր մօր : Ապա գիշերոյ մթութիւնն կուգայ վանել զուխտաւորս այդ գեղազուարճ վայրէն, յոր անցուցած էին տարւոյն ամեներջանիկ օրերէ մին :

«Մնացես բարեաւ» ի տխուր շեշտերն արձագանգ կը գնէին անտառներէն, ամեն ոք կ'իջներ ի գիւղ :

Օրհնեալ լինի գեղջկական անմեղ կեանք, այն անհուն երջանկութիւնը :

Յ. ԱՋՆԱԽՈՐ

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՑԵՏՈՄՍ

100 Հատը 5 Դահեկան

Հաւագոյնքաւթօնի վրայ աւելն լեզուաւ կպատրաստուի Ուղուրլեան և Ընկ. տպարանն, Կ. Պօլիս, Սուլթան Համադ, Սախտիյէ խան, Թիւ 5 :

ԳԻՏԱԿԱՆ

Վերաբուժութիւնն և բժշկութիւնն գեղարուեստից սալօնին մէջ:— Ամպուռ ազ Բառէ և երակներն կապելու գրութիւնն:— Դրամատիստներու միջոցաւ թունաւորում:

Այս տարուան Փարիզու գեղարուեստից սալօնին մէջ ներկայացեալ պատկերաց լաւագոյնն կը վերաբերի բժշկական աշխարհի: Այդ պատկերն (չը մոռնանք ըսել թէ՛ 332 թիւը կը կրէ) կը ներկայացնէ Ամպուռ ազ Բառէն որ անգամահատի մը վրայ երակներն կը կապէ: Գաղղիական վերաբուժութեան հայրն արիւնալից գործողութեանց մէջ զբաղեալ կ'երեւի: Տեսարանը խիստ կենդանի է և ամբողջն ճշմարտութեամբ լի առանց բռնականին ճանապարհէն հեռանալու:

Երբ պատկերն օրինակ բերենք, կը մնայ մեզ խօսիլ երակներն կապելու գործութեան վրայ որ վերաբուժութեան մէջ մի մեծ յառաջդիմութիւն գոյացուցած է: Երբ Ամպուռ ազ Բառէ սկսաւ վերաբուժելոց բազուկներն և սրունքներն կտրել, իւր վարպետք հրաշէկ երկաթը իբր միակ միջոց կը գործածէին արեան հոսումն անմիջապէս դադարեցնելու համար: Այս գործութիւնը ինչ ախպէս կ'երեւի թէ բարբարոսական է, (ո՛չ թէ ինչ, այլ և ամենուն ալ) որովհետեւ անգամահատութենէն վերջ, խնդիրը առաւել կը դժուարանար, Որդեօք վերաբուժալը կարմրցած (այս անգամ հրաշէկ չպիտի ըսեմ. նոյնութիւն չըլլալու համար: երկաթին զօրութեան պիտի կարենար դիմանալ, Դժուարացաւ խնդիրը: Լուծենք: Բառէ տեսներով ձախող հետեւանքներն և տեսակ տեսակ դժբաղդութիւններն, ուզեց ջնջել բոլորովին այդ անողորմ եղանակն: Գիտէ՞ք ինչ ըրաւ, մէկ կողմ նետեց երկաթը, կրակը և պարզ թել մ'առնելով արեան փոքրիկ անոթներուն բաց բերանը գոցեց: Տարակոյս չունիմ թէ՛ կուզէք հասկնալ թէ ինչ թել գործածեց: Բնաւ ձեր յիշողութեան մէջ մի բերէք կարի թելը: Այդ գերձանով հանդերձ կը կարենք, երակներն կրտրելու չը գործածուիր: Այլ այդ գործողութեան համար կնքամոմով նախապէս ծածկուած թել պէտք է:

Այս մեծ գիւտը երեւան ելաւ և հեղինակը չը վարձատրուեցաւ: Բայց այսօր ամէն համալսարանը հպարտ են Բառէի անուամբ: Իւր պատկերն, արգէն բժշկական վարժարանին մէջ դրուած, քիչ ատենէն պիտի երթայ զարդարել Առապօնի որմերն:

Իմացած ենք թէ՛ արեւելի յառաջ կուգայ թունաւորում. բայց ո՞րչափ պիտի զարմանանք երբ տեսնենք թէ՛ դրամատոմսերն եւս կրնան թունաւորել: Աստուած իմ, կրկին հըրաշալից գործուն մէջ կը գտնուինք. թուղթին մէջ ինչ մագական զօրութիւն կայ որ կը թունաւորէ զմեզ: Ուշագիտի լինինք. Վուաշինկիթընի հանրային գանձուն մէջ կ'ընենք պաշտօն ունին հաշուելու այն ամէն դրամատոմսերն որք դրամարկղին մէջ կը մըտնեն և կամ անկից դուրս կ'ընեն: Ու մանք այդ կանանց գլխու և մատանց բարբոքութիւններ ունեցան, Կերեւի թէ՛ այս աղետալի արկածից պատճառն արեւելի եղած լինելու է: Որդարեւ դրամատոմսից տպագրութեան համար գաղտնի մեխանիզմներ կը պատրաստեն որոց մէջ մտած է նաեւ արեւելին:

Մ. Գ. ՄՕԶԵԱՆ

ԿԱՆԱՆՑ ՓԱՍՏԱԲԱՆԸ

Այս կիրակի սիրտս նեղանալով Պօլսոյ նեղ ու մթին փողոցներուն մէջ, — ուր պատուհաններէ պատուհան զննութիւններէ դատ ուրիշ դժուար չկայ. և այդ զննութիւններն ալ այնպիսի տեսարաններ կատարեն, զոր ի վեր հանելու չափ անխորհրդապահ չեմ ուզեր ըլլալ այսօր. — կանուխէկ դուրս ելայ քիչ մը ծովեզերքը առաւօտեան զով օդն առնելու, երբ դրաբողական վաղեմի ընկերակիցներէս մին հանդիպեցաւ ինչ և ստիպեց զիս որ ելնեմ մինչեւ Մեծ կղզի ընկերանամ իրեն հետ, ըսելով թէ իր և իմ ճանչցած բարեկամներէս ոմանք այսօր նաւամատոյցի վրայի պանդօկը հազկերոյթ մ'ընելու ժամագրութիւն ըրած են:

Առաջարկութիւն մը, կամ չիտակն ըսելու համար հաճոյք մը՝ զոր երկըն-

քէն բնուած ատենս երկրի վրայ կը գտնէի:

Ուսնց կրկնել տալու դայն, խօսքը բերնէն ելած չեւած՝ կ'ընդունիմ ըսի և հինգ վայրկեանէն ինքզինքս կ'ամուրջ գտայ:

Ժամը հինգ ու կէսն էր, Կղզի հասանք:

Ժամագիր բարեկամներուս ամենքէն ալ, որք քանի մը հողի չափ կային, հոն ներկայ էին:

Ասոնց մէջ ամեն կարգի մարդկար. — այսինքն ամուրիներ ալ կային, ամուսնացածներ ալ, մինչեւ իսկ այրիներ անգամ:

Յեղան նստելու համար մինակ ընկերօս կ'սպասէին:

— Ի՞նչ բան հանդիպեցաւ արդեօք իրեն, կըսէին իրարու, ինքը՝ որ սովորաբար ճշդապահ է:

Ես ընկերօս հետ ուղղակի ծանօթութիւն չունէի մօտէն, բայց լսեր էի բարեկամէս թէ նա քիչ մը ինքզինքը հեշտութեանց տրուած է:

Միեւնոյն միջոցին ընկերս ալ եկաւ:

Ամենքը միաբերան ուրախութեան աղաղակաւ ողջունեցին իր գալուստը: Բայց արդիւնքը կատարեւապէս «չէլէ» ելաւ, զի ընկերս վերջին աստիճանի տրտում տխուր էր:

Դէմքը կախած՝ եկաւ պանդօկին պարտէզը. ուր նստեր էինք, քանաբէի մը վրայ ինկաւ:

Կէս օրը մօտ ըլլալուն, յաճախորդք՝ կամաց կամաց սկսած ըլլալով մեկնիլ, պարտիզին մէջ գրեթէ մենք մեզի մնացեր էինք:

— Ի՞նչ ունիս, բարեկամ հարցուցին իրեն ամենքը միաբերան:

— Կառքէ՞ մի կոխուեցար, կը հարցնէր մին:

— Աւանակէ՞ն ինկար ինչ եղար, կըսէր միւսը:

— Բան մը կը խմե՞ս ինքզինքդ կաղդուրելու համար:

— Ոչ, գոչեց ընկերս, չեմ սւգեր կաղդուրուիլ:

— Հապա ի՞նչ կուզես:

— Բան մը չեմ ուզեր, որովհետեւ մի քիչ անհանգիստ եմ:

Եւ գլուխը ձեռքերուն մէջ առնելով սկսաւ հեծկլտալ:

— Ներեցէք ինչ, կըսէր լալով, ձեր ուրախութիւնն այսպէս վրդովե-

լուս համար, չպիտի գայի հոս, կու-
զէի առաւել փողոցներուն մէջ թա-
փառիլ, բայց յիշելով որ դուք հոս
կսպասէք ինձ, ուղղակի ելայ այս պան-
դուկը եկայ:

— Շատ աղէկ ըրիր:

— Երբ մարդոց աւ մ'ունենայ, ըսաւ
բարեկամս, քանաբէին վրայ դառնա-
լով, պէտք կ'զգայ իր ցաւը մէկուն
յալտնելու որ քիչ մը մխիթարուի:
Առտուն քիչ մը շրջագայութեան հա-
մար կառք մը բռնած ըլլալով, գըլ-
խուս եկածը պատմեցի կառապանին,
բայց տեսայ որ իմ պատմութիւնս ա-
կանջը չէր մտնել կոր:

— Օ՛ն ելէք սեղան նստինք, ըսաւ
կոչնականներէն մին:

— Ես բան չեմ ուտեր, պատաս-
խանեց ընկերս, մինակ ինծի չի՛ մը
պաղ ջուր թող բերեն, վասն զի սըր-
տիս մէջ կրակ մը կ'զգամ որ կը լափէ
զիս:

Սեղան նստանք:

Մինչեւ որ ճաշին առաջին մասը
լմնցաւ, իւրաքանչիւրն իր գլխուն ե-
կածը պատմեց, կամ աւելի շիտակը
խօսելու համար, ամեն մէկերնին կա-
նանց հետ ինեց վարած կեանքին
պատմութիւնն ըրին:

Եւ ամեն մէկ պատմութեան ա-
ւարտելուն, ամենքը միաբերան կըսե-
ին:

— Ա՛հ, ան կիներն, ան կինե-
րն . . .

Ընկերս բոլոր այս պատմութիւն-
ները մտիկ ըրաւ, իւր պաղուկ ջրին
երրորդ շիշն ալ տակ ընելով:

— Դո՛ւն մինակ չես խօսիր, ըսաւ
բազմականներէն մին, խօսքը երիտա-
սարդի մ'ուղղելով, որ ճաշին սկիզ-
բէն ի վեր ստուգիլ բերանը չէր բա-
նար:

— Ա՛յո՛, չեմ խօսիր, կրկնեց այս
վերջինը, ինչու որ ամենքնիդ ալ ո-
ղորմելի էք, որովհետեւ ամենքնիդ ալ ա-
մէկ էք, վասն զի ամենքնիդ ալ ա-
պուշ և անմիտ էք:

Այս պատասխանը տաք ապուրին
մէջ պաղ ջուր լեցնելու պէս արդիւնք
մը յառաջ բերաւ բազմականաց վրայ:

— Իրաւ է թէ խօսքերս քիչ մը
չբաշտելով ըսի, շարունակեց, բայց
մեզ նման երիտասարդ բարեկամաց
մէջ ճշմարտութիւնն ինչ որ է՝ պէտք

է ըսել: Դուք ամենքնիդ ալ առանց
բացառութեան կնիկ մարդը վար զար-
նելու վրայ էք, մինչդեռ բուն կնիկ
մարդն է որ ձեզի դէմ աւելի սաստիկ
արհամարհանք մ'ունենալու է:

— Հիմա դուն ալ էրիկ մարդոց
դէմ կնիկները ներքողելու պիտի ել-
նես, հարցուց ձախ կողմս նստող սե-
ղանակիցը, տկուային մէջը մտած ձը-
կան փուշ մը չեղի մը ծայրով հա-
նել ճգնելով:

— Թերեւս:

— Ուրեմն սա պատուհաններն ու
դռները դոցենք, որպէս զի այդ փա-
տաբանութիւնդ չելլէ տկար արարա-
ծի մը ականջն հասնի:

— Ի՛նչ կուզէք, գոցեցէք, բաւա-
կան է որ ականջնիդ խփած չըլլաք:
Հիմա հարցաքննութիւնս պիտի սկը-
սիմ: Ըսէ, բարեկամս, դուն օրիորդը
ո՞րտեղ ճանչցար:

— Տօնտուրմաճիի մը խանութը:
Տարի մը կայ՝ Թագսիմի մօտը տօլ-
տուրմաճիի խանութը մտայ, նստայ, ան
ալ դէմիս սեղանը նստած էր, ես քա-
նի մը անդամ՝ կերայ, ան ալ պաղ-
պաղակին երրորդ պնակը կը պարպէր:
Խանութէն դուրս ելնելուն, առաջար-
կեցի իրեն որ կառք մը բռնեմ երթալ
միատեղ Շիշլիի կողմերը քիչ մը օդ
առնելու: Առանց դժկամակութեան
ընդունեցաւ առաջարկութիւնս: Ութն
օր ետքը օրիորդը ալ իմս եղած էր:

— Բայց անշուշտ քուկդ ըլլալու
համար՝ իր առջի տարիքածուն խաբած
ըլլալու էր:

— Երդում ըրաւ որ առաջինը թո-
ղեր էր:

(Շարունակելի)

ԳԱՂՏՆԻ ԱՂԶԻԿՏԵՍ

Մեր մէջ ամուսնացնելու զաւակ
ունեցող մայրեր սովորաբար Լաւրէոս
խալվուզներու միջոցաւ իրենց զաւա-
կաց համար այլ մը կամ կին փնտռել
կուտան. և սոքայ կը պատահի որ
լաւ մը չի հարցուցած և կամ չը քըն-
նած թէ ո՞վ և ի՞նչ պիտի տղայ կամ
աղջիկ է, կ'ենեն աղջկտես կերթան
և կամ կընդունին:

Հետեւեալն այս տեսակէն է, և

ահա իւր հետաքրքրաշարժ նկարագ-
րութիւնն:

— Աղջիկ, հայտէ ե՛լ հազըր եղիր.
հիմա ուր էն նէ կուգան:

— Աղէկ ըսիր ամա, ասանկ միս
մինաւորիկ չելլուի՞ր եա, պարէ սա
մօրաքրոջդ աղջիկներն ալ կանչեմ տէ,
հետոս մէկտեղ ետրտըմ ընեն:

— Գնո տուն ֆիստանդ ու խօրսէթ
հազըր ըրէ տէ, ես հիմա պախալին
մանչուն կանչել կուտամ անոնք:

— Պաօյին պալլիքները ինծի տուր
քի ֆիսթանըս մէջէն առնեմ, տուն
ալ չամուլս կընա կանչել տուր:

— Նա՛, պաօյին պալլիքները առ
ամա. չըլլայ քի մէջի բուտրային ձեռք
դպցունես. ետքը հարըդ օրօտուճներ
կը հանէ թըրաշիս փուտրան ինչ ըրիք
տէյի:

— Ճանըմ մայրիկ, քիչ մը առնեմ
նէ ի՛նչ կըլլայ. էս հիչ չունիմ:

— Չէ՛ զաւակս, սօղրա հայրիկիդ
ի՛նչ ճուղապ տամ, նա իմինէս քիչ մը
ա՛ռ, քիչ է ամա, իտարէ ըրէ:

— Ամա՛ն, վաղ անցայ էս. թող
քիչ ըլլայ, ես իտարէ կընեմ. տուն
կընա կանչել տո՛ւր, իշտէ պախալին
մանչն ալ կանցնի կոր:

— Ծօ՛ պախա՛լ, պախա՛լ . . .

— Նէ՞ տիր. տուտու. ֆասուլեա՛
մը իսթէր:

— Եօք ծօ. պիրազ գարուեա կէլ,
սանա պիր չէյ սէօյլէեճէյիմ:

— Նէ՞ տէյեճէքսին:

— Հայտէ շու քրօջումուն էվինէ
կիթ, տէ՛ քի քըզլար պէօյիւն պուրա-
եա կէլսինլէր:

— Ճանըմ քրօշլի էվ հանկըսը տըր
քի. պէն պիլմէյօրում:

— Վա՛յ պանա, ասոր ալ տէ-
յօր քի ճլախըրըմ հասկըցունես նէ,
մարդուն հողին կելլա. ծօ՛ շու սիզ-
տէն իքի էվ աշաղտա պիր քըրմըզը
էվ եօ՛գ մու:

— Է՛յ հէ:

— Իշտէ օ՛ էվէ կիթ տէքի, մօ-
րաքոյընըզ սիզի իսթէյօր:

— Տուտու՛, պէն կիտէր սէօյլէրիմ.
սէն պօխալը պաղա հազըր էթ, պու
սէֆէր 30 փարա վէրսէն տարըլմամ:

— Աղկըդ խաղա պիլէքիմ, ծօ հա-
մամա կիթմէյեճէյիդ, օնլալը չաղըրը-
եօրսամ, քըզըմը աղջիկտես չըբարա-
ճաքլար:

— Ի՞նչ ըրիր մայրիկ, տղան գընաց :

— Հա, ամա՛ն, ինչուք օր խրկեցի նե հոգիս մարմինս բերանս էկաւ, տուն ինչ ըրիր հաղըր էղա՛ր պարէմ :

— Ամենական պանով հաղըր էղայ, քիչ մըն ալ էրթամ սա օտային էօր, թիւները չտակեմ, տուն ալ կընա մութ պախի պէտքերը սըրայի տիւ :

— Կայնէ էն առաջ անուշին թախըմները չտակեք, ատոնք սօղրամ ալ կըլլայ :

— Հա՛ աղէկ ըսիր, ինչի՞ անուշ պիտի հանենք :

— Իշտէ հայրիկիդ հարիւր տրամ պէղրամօթ առնել տուի :

— Վայ մեղքիս, պէրզամօտն ալ ի՞նչ է, հիմա պարիթ է նէ, կիւղէլիմ ֆիշնէն տրած իքէն, զահէր պաեաղի անուշին կը հաւնին :

— Հապա՛, անանկ էն ըսեր, անիկայ հօրքդ անուշին պիտի պահվի, մեռնելս կիտնամ նէ անոնց ծառք չը պիտի տալի : Ետքը հօրմէդ քէօթէկ ուտելու վախիթ չունիմ, հասկըցա՛ր : Հէմ շատ լախըրտը չեմ ուզեր, հայրիկդ պիլէ ինծի տեսնելու եկաւ նէ ատ անուշէն հանեցի տէ, հիմակ տուն ատ անուշին չե՛ս հաւնիր կոր :

— Տէ՛, տէ, կէնէ օրհնած պէրանդ մի՛ պանար, երկու սահաթ է տունեքը վար կառնեն կոր, բաթըրտըյէն կիմացուի՛ կոր, հեռունքը ըլլայ :

— Աղէկ էկաք մօրաքոյր :

— Ի՞նչ ընեմ զաւակս, ասանկ օրէ տունին խըղմէթը կայ էրէսի վրայ չը ձգուիր ա՛ :

— Աման ատ խըղմէթին ալ ուճուտը վերնայ, կէս գիշերուն էլանք տա, հա մէկ պղտիջ օտան չկըցինք շտկել :

— Մայրիկդ ո՛ր է :

— Քիչէրն օտան, անուշին թախըմը կը շտկէ կոր :

— Պարէ ըսէ, քիչ մը թող հոս կայ :

— Մայրիկ . . . մայրիկ :

— Ի՞նչ է ան :

— Եկուր, մօրաքոյրս էկաւ :

— Բարի էկաք :

— Բարի տեսանք, ատ ի՞նչ կերպարանք է :

— Ի՞նչ ընեմ աղջիկ, առտըվանց վընէ պէրի է խըղմէթէն կըլիս առած ունի՞նք քի :

— Աֆ կընես մօրաքոյր անոր հա :

մար ձեզի գուանը առջին քիչ մը պէքլէյեցնել տըվի :

— Ի՞նչ կըլլայ աղջիկս, քուկին հայրիկըդ գիշեր էղած է քի հոն պառկած է, տունին ալ պէքլէ էղած է :

— Աման մայրիկ, ինչո՛ւ խաթըրմընալու լախըրտը կընես, հայտէ խուշիկըս, մենք էրկուքնիս վեր էրթանք տէ անոնք ինչ կուզեն նէ թող ընեն ըսելով, երկու օրիորդք անտի կը մեկնին :

— Ահապա սահաթը քանիին կան պիտի :

— Առտուանց խըլավուզին հարցուցինք նէ սահաթը օխտնին պիտի կան ըսաւ :

— Աղէկ օր ըսիր խըլավուզը ս՛վ է :

— Աման տուն ալ չի ճանչնայիր, ձեր դիմացի չէյմէյէն ճուր կրող կնիկ մը չի՞ կայ իշտէ ան է :

— Վայ մեղքիս կացեր էկէր տէ խլավուզութիւնը մեռել լըւացող մարդոց մնացեր է, անցած տարի ճուրին խըթութան վախիթը խանաթան 10 փարա ճուր կը կրէր ան :

— Աման ի՞նչ կուզէ նէ թող ըլլայ սա աղջկանս խըսմէթիք մը կըտնա տէ . . .

(Շարունակելի)

ԾԱՂԿԱՔԱՂ

Բժիշկ մը, իր արուեստին մէջ ձախող լինելով, կը կորսնցնէ համբաւն :

Անցեալ օր, կառքով անցած ժամանակ, կառքին անիւներուն տակ կը մնայ խեղճ ծերուկ մը :

Անցորդներն կ'սկսին խօսիլ :

— Կառքին մէջ ո՞վ կայ :

— Տօթթէօռ Բ. . . :

— Ի՞նչ, կ'ըսէ երրորդ մը, առանց դեղագորի սպաննել . . .

Փաստաբան մը ոչ այնքան ճարտար իւր պաշտօնակցաց ներկայութեանն ինքզինքը կը գովէր :

— Երբ գաւաթ մը սուրճ խմեմ, շատ աւելի պերճախօս կը լինիմ :

Նախագահն ժպտելով :

— Ո՛րքան լաւ կ'ըլլար եթէ ամէն օր առնէիք . . . քնանալէ արգիւելու համար զմեզ :

Երեկոյ մը Ամսյուուաղ Թօմաս, նըշանաւոր երաժիշտի գինետան մը մէջ կը ճաշէր : Յետ ճաշելու, տխուր և մելամաղձիկ երգ մը նուագեց գինետան ամենահին մէկ դաշնակին վրայ : Ներկայք յուզեալ սկսան լալ, մէջերնէն մին արտասուալից աչօք, համբուրելով երաժիշտն :

— Կը տեսնէ՞ք բարեկամս, կ'արտասուեմ . . . ըսաւ նմա :

— Ձեմ դարմանար, պատասխանեց ժպտելով, տխուր երգս նուագելէ առաջ, մատներս սոխով շփած եմ :

Մարտիկեացի մը, որ շատակեր է և չափազանց կը գործածէ ամէն տեսակ ոգելից ըմպելի, գիրուկ և խոշոր որովայնի մը տէր կը լինի :

— Է՛, կը հարցնէ նմա իր մի բարեկամն, ձեռքի թեթեւ հարուած մը տալով սրովայնին, ի՞նչպէս է ձեր գինւոյ մառանիկն :

— Մի հարցնէք . . . սիրելիս, այնքան խոշորացած է, որ անցեալ օր մաքսատան մէջ, ուզեցին անցագին առնուլ ինձմէ :

Ք*** Մարգիղը շնորհալի եղանակաւ մը կը վարուի կանանց հետ : Գեղանի կնոջ մը տունը կը մտնէ և կը գտնէ զայն սիրուն փունջերով չըթապատուած :

— Ի՞նչ կ'ըսէիք ինձ, կ'ըսէ Մարգիղն դերասանուհւոյն ձեռքն համբուրելով :

— Ի՞նչ ըսի :

— Ձրսի՞ք որ առանց ընտանիքի կ'ապրիք ինձ համար :

Օրէնային մէջ :

— Գիտես, կըսէ դիմակաւոր օրիորդ մը իւր ծանօթ մէկ կոմսին, ո՞րքան սիրուն կը լինիս երբ ապարանջան մը շինել տաս ինձ ոսկիէ և վրան առնուս փորագրեալ : Ո՛րքան կը փափաքիմ հատ մ'ունենալ :

— Կը պատրաստեմ, բայց պայմանաւ մը միայն : Պարած ժամանակդ պէտք չէ որ գործածես, եթէ կինս տեսնէ . . . :

— Այո՛, այն ատեն հետը վէճ կ'ուսենաք :

— Ամենեւին, միայն անոր նմանը

հաստ մ'ալ իրեն գնելու պիտի ստիպուիմ :

— Կը հարցնէին սիրուն կնոջ մը .

— Ինչո՞ւ սեւամօթի մը հետ սիրա-
հարութիւն կ'ընէք :

— Ի՞նչ պէտք է ընել , սգաւոր եմ :
(Թարգմ.) Մ. Դ. ՄՕՁԵԱՆ

ԳԱՂՏՆԻՔ ԵՒ ԱՐՈՒԵՍՏ

Մ Ո Գ Ո Ի Թ Ե Ա Ն

Հեղինակ :

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՅՍ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

Ե Ի

ՅՈՎ. ՀԱՆՆԵՅՍ ԳԱՍԱՐՃԵԱՆ

Սոյն գիրքն, 432 մեծագիր ներս-
ներէ բաղկացեալ՝ Արեւելք լրագրոյ
տպարանէն ընտիր թուղթի վրայ մա-
քուր տպագրութեամբ ի լոյս ընծալ-
ուած է : Իր եղական նիւթովն և ար-
տաքոյ կարգի հետաքրքրաշարժ բո-
վանդակութեամբն մասնաւորապէս ըն-
թերցանութեան տրժանի գիրք մ'է :
Մանաւանդ կը պարունակէ մոգական
արուեստից վերաբերեալ նոր և հրա-
շալի գիւտ մը որուն գործածութենէն
ընթերցողը պիտի կրնան անակնկալ
օգտակարութիւններ ստանալ :

Գինն է 15 դահեկան :

Վաճառման կեդրոնատեղին է Պո-
լիս , Պահճէ Գարու , թիւ 50 ջրավա-
ճառ Աղամալեան Յակոբ աղայի խա-
նութը : Կը ծախուի նաեւ ջրավաճառ
Պօղոս աղայի և բոլոր գրավաճառաց
քով :

ՊԵՇ ՀԱՅԹԱ ԳԱՐ ԵԸՂԸՆԸ ԱԼԹԸՆՏՏ ԳԱԼԱՆ ՔԻՄՍԵԼԷՐ

Պէշ հաֆթա գար երգընը ալթըն-
տա գալտըգտան սօնրա էօլմէնէն 3
քիմսէ հադգընտա շու թարգ իւզըն
ըրվաեթ օլունուեօր : Ալք տաղարը-
նըն էթէնիստէ Սթուրաի իւլեա նամ
վատիտէ Պըրկէթթօ եատ օլունան քիւ-
չիւք պիր քէօյ օլուպ , 1775 սէնէսին-
տէ օրաեա եաղան գար ալէսսէվիեթ
օլտուղունտան , բէք զիեատէ իտի :
Շէհրի մարթըն օն տօգուղունճու կիւ-

նինտէ մահէլէ քիլիսէսինին բարասը
քիլիսէնէ կիթմէքտէ իքէն , տաղտան
կէլէն պիր կիւրիւթիւ իշիտիպ , կէօզ-
լէրինի եօգարը գալտըրտըղընտա ,
քէօյէ տօղրու էնէն իքի գար երգըն-
թընը կէօրտիւ : Մէրգուլ տէհէթլէ
իշպու վադըայը պաղը քէօյլիւլէրէ
իւպար իտիպ կէրի էվինէ կիթտի ,

Գար երգընը տաղտան էնտիեինտէ
ալթընտա օթուգտան զիեատէ էվ
գալտը , պունտան մատտա եիրմի ի-
քի քիլի զայպ օլուպ , խապէր վէրէն
բարաս տախի անլէրին արասընտա
իտի : Խարապ օլան էվլէրին իւզէրին-
տէ երգըլան գար ումգէն թագրիպէն
գըրգ իքի , թուլէն իքի եիւզ եէթ-
միշ , վէ արգէն ալթմըշ աեադ իտի :

Դուրթուլան քէօյլիւլէր' իշպու վա-
գընտան թուպէն թէհատտիւս իտէն
տէհէթ ու մահղունիլէթին իգալէ օ-
լունմասընտան սօնրա , էկէր միւմքին
իսէ ճան եախօտ մալ գուրթարմագ
մագսէտիլլէ էօթէնէ պէրիեթ կիտիպ
չալըչըրլար իտի : Անլէրէ մուսվէնէթ
իթմէք իշին հէմճիվար գարիեթլէրտէն
իւչ եիւզիւ միւթէճաւուզ քէօյլիւլէր
կէլտիլէր իսէ տէ , սայքի հիշ պիր շէյ
եաբամատըլար : Գար երգընը օլ տէ-
րէճէ պիւեիւք վէ եաղան գար օլգա-
տար չօգ իտի քի : անլէր սէմէրէսիզ
ղայրէթլէրինի թէրքլէ ապրիլին սըճագ
րիւզկեարլարընըն էսէրէք գարըն մէֆ-
րէթ երգընլարընը գըսմէն էրիտէճէկի
վագթա տէկին պէքլէմէնէ մէճպուր
օլտուլար : Ապրիլին 18ինճի կիւնիւ
քէօյլիւլէր իշէրինէ պաշլատըլար իսէ
տէ , հիշ պիր տիրի ատէմ պուլաճագ-
լարընա իւմիտ իթմէզլէր իտի : անլէ-
րին արապընտա էն զիեատէ չալըչան
վէ ալիլէ խալգընըն ճիւմլէ աղասը գար
երգընը ալթընտա գալան Բօշիա նամ
պիր քիմսէ իտի : Ապրիլին 24ինճի
կիւնիւնտէ մէրգուլ իւչ տօսթլարըլա
պէրապէր պուղու ալթը աեադ գա-
տար տահա բարէլէտիքտէն սօնրա ,
սւզուն պիր սըրըգ իլէ եէրէ տօգու-
նաճագ տէրէճէտէ իլէրի կիթմիշ իտի :
Տէօրթ քիլի քէմալը կէրմի իլէ չալը-
չարագ , էն նիհաեթ Բօշիանըն էվինի
պուլտուլար իսէ տէ , օրատա էօլիւ
եախօտ տիրի հիշ պիր քիմսէ եօգ ի-
տի : Գարըն երգըլտըղը վագըթ , ալ-
թընտա գալանլարըն էվտէն եիւզ գա-
տէմ գատար եիրագտա օլան ախըրա

սըղընաճագլարը միւհթէմէլ օլտուղուն-
տան , Բօշիա իլէ ըէֆիգլէրի պիւթիւն
ղայրէթլէրինի օլ թարաֆա տօղրութ-
տուլար , Պիր միւտաթ տահա գալ-
տըգտան սօնրա , իշլէրինտէն պիրիսի
պիր տէլլէք իշինտէն պիր սըրըգ սօգ-
տու , վէ կէրի չէքտիկինտէ , «Սէվկիւ-
լիւ զէվճիւմ , սէվկիւլիւ պիրատէրիւմ ,
եարտըմ իտին , չիւնքի պիզ սաղըզ»
տէյի պօղուգ վէ միւլայիւմ պիր սէս ի-
շիտիլտի : Պու սէսի իշլթտիքլէրինտէ
անլէր տահա զիեատէ սայ ու զայրէթ-
լէ չալըչարագ , էքէյի պիւեիւճէք պիր
տէլիք աշտըլար : Բօշիա ազիւմ մէսէր-
րէթլինի մուճիպ օլմագ իւզըն զէվճէ-
սինի , քէրիմէսինի վէ պալտըղընը օ-
րատա գարըն ալթընտա սաղ պուլտու :
Գաղազէտէլէրին գըմըլտանմաեա մէ-
ճալլէրի օլմաեղպ , սայքի տէրի իլէ
քէմիք գալմըչլար իտի : Անլէրի գարըն
ալթընտան չըգարըպ տիգըլաթ ու իհ-
թիմամ իլէ պիր տօստուն խանէսինէ
կէօթիւրտիլէր , վէ թէտալիլէրի իշին
լաղըմ օլան չարէլէրի գուլլանտըլար :
Իւչիւ տախի պիր գաշ կիւն սօնրա ի-
ֆագաթ պուլտուլար :

Պէշ հաֆթա կիպի ուղուն պիր
միւտաթտէ : Գաղազէտէկեանըն էօմ-
րիւ աթի իւզ զիքը թարգտա մուհա-
ֆագա օլունմուշ տուր : Անլէր էսնաի
ֆէլաքէթտէ ախըրըն գուրու օթ կէօ-
ղիւլլէ եէմլէկինտէ սըղընմըչլար իտի :
Պուլունտուգլարը եէր միւհթէմ օլտու-
ղունտան , սէյլ իւզէրլէրինի պաւմատը ,
Պէրէթթ վիրսին , եանլարընտա իքի
տէ քէչի պուլունտուղունտան , անլէր-
տէն էօլմէյէճէք գատար սիւտ սա-
ղարլար իտի : Պուրաաա էն մուհիւմ օ-
լան խուսուս քէնտիլէրի պէսլէմէք իտի :
Օթ անպարընըն գաբուսու եէմլիլին
իւսթ թարաֆընտա օլտուղունտան ,
գարըլարտան պիրի օրատան աշաղըեա
օթ չէքէպիլիլ իտի : Ֆագաթ մէր-
գուլմէնին օրաեա էրէմէտիկի էսնատէ ,
ֆիրասէթլի հայվանլար անըն ումուղու
իւզէրինէ չըգարագ , քէնտի քէնտիլէ-
լէրինէ եէմլէնիլլէր իտի : Գարըն ալ-
թընտա գալտըգլարը պիւթիւն միւտ-
տէթտէ քեամիլէն գարանլըգտա վա-
գըթ կէչիւրտիլէր : Իւչիւ իշին անճագ
պիր թաս քէչի սիւտիւ օլմասընա ըաղ-
մէն , իլք պէշ ալթը կիւն կէչտիքտէն
սօնրա , աճըգ հիսս իթմէտիլէր : Ան-
լէր տահա զիեատէ էրիմիշ գարըն իւ-

զերինէ տամբաւան սողուգ սու , վէ
հէրին տարլըղը սէպէպինտէն էզիլիէթ
չէ.քմիչէր տիր :

(Աւետարան)

ՉԷՇՄԷ ՍԷՅՏԱՆԸ ՃԻՆԱՅԷԹԻ

(223 ԲՆՃԷ ՆԻՍԻՆԷՆ ԿԱՇԷՆԵ)

Պու հալտէ էսասի միւտաֆաւմ
տէն Ալի թարիգիւլ իթիմար շիմտի-
լիք պիր քաչ չէյ արդ իտէյիմ : Ճիւմ-
լէնին մայիւմի տիր քի միւլէքքիլիմ
պէոյիւք Ալինին իթհամրնա իւչ էսպա-
պի իթթիհամիլէ պէսիթ ու պէյան օ-
լունմուշ : պիրինճիսի, մահալի վագա-
տա պուլունմասը : Իքինճիսի , պէք-
ճիլէրին իֆատէսի : Իւչիւնճիւ , պար-
կիրճի Եուսուֆուն պէքճիլէրէ խիթա-
պէն , «պիլի օրանըն րէֆիգի տիր»
տիմէսի տիր : Պու մէվատտի սէլէսէ
տաւա պիլէ տէյիլ տիր : Միւլէքիլի-
մին օ նօգթատա պուլունմասը նէ
ֆիլիլէ գաթիլ իյգա տըր վէ նէտէ պէոյ-
լէ պիր խաթըրէ ու խէյալէնին սահի-
պի տիր :

Միւլէքիլիւք Ալինին քէմա-
լի սէքիրինին վահիլէսի օլարագ վու-
գու պուլան թէսէլաթընտան մէճրուհ-
լարը հիմայէ գաստըյյա վէ իշիթտի-
կի շամաթա իւղէրինէ կէրի տէօնմիւլ
վէ մահալի վագաատա պուլունմուշ :
պու հալտէ մահալը վագաատա պու-
լունմասը վէ մաղտուրուն զատտարտան
հիմայէսի նիլէթիլէ թէպփիւն տուր :

Պէքճիլէրին իֆատէսի պէոյիւք Ալի
գօշաղ իքէն կէօրմէլէրի վէ ախրէն
պարկիրճի Եուսուֆուն պիլի օրանըն
րէֆիգի տիմէսի տիր :

Բէյիս պէյ էֆէնտի հաղբէթիլէրի,
րէֆիգիթ Թէվֆիգ պէյ պէոյիւք Ալիլի
գաթիլ կէօսթէրմէք վէ գաթիլի գուր-
թարմագ Եօլունտա իսպաթի միւտ-
տասընը թէգեիյն իթտիրմէք իսթէ-
տիկի չէյլէրտէն էն գուլվէթիսի քիւ-
չիւք Ալինին գահվէտէն չըգմամըլ օլ-
տուղու հագգընտա Ալի իլէ գահվէ-
տէ պէրապէր Եաշաեանլարըն իֆատէ-
լէրինտէ իսթիֆատէ արամագ իսթէ-
յօր գանունէ գարչը նէ՞ գատար Եան-
լըլ ֆիքիլը նէ՞ գատար մէրտուտ հէյալ :

Չիւնքի վագաատ սաաթ Եէտիտ էօլմուշ,
սաաթ պիր պուլունք տա քիւչիւք Ալիլի
գահվէտէն ալտըրմըլլար , գահվէ իլէ
բօլիս տայրէօինին արասը գըրգ խաթ-
վէլիք պիր Եօլ տուր միւլէքիլիմ օ
անտէ քիւչիւք Ալինին վուրտուղընը
ֆէրեատ իթտիլի հալտէ օ տագիգէ
գահվէտէն Ալի տէյիլ , Ալի իլէ պէրա-
պէր Եաթանլարը , տախի իթթիլաթ
տան մէն իլէ իֆատաթլարընա միւրա-
ճաաթի էմր հիւքմի գանուն իգթի-
ղասընտան իքէն պէյ սաաթ սօնրա
մէթիլէպէ կէօթիլարիւք կիպի Ալիլի գա-
րագօլհանէյէ տապէթ իթմէքտէ քի
լէլապէթ մատտէի գաթիլին րուհու-
նը զայիպ իթտիրմիլ տիր : Մատամքի
օ գահվէտէ Եաթանլարտան Թէվֆիք
լինին լէյլէն կէլուպ օճագ պաշընտա
պուլաղընը սիլտիկինի Եաթագտան
կէօրմիւլ օլտուղունու մա էլ գըմ ի-
ֆատէ էյլէմիլ , արթըր քիւչիւք Ալի-
նին գահվէտէն չըգմամըլ տէյէն սան-
տալը Ալի , Տիգրան , Լաղ Ապտուլահ,
Դուրա Ալի , նամ շախարըն իֆատա-
թընտան րէֆիգիթ ասլա իսթիֆատէ
էյլէմէգ , շիմտիլէ տէկին պունլարա
չահիտ նաղարըյյա պագըլմըլ տէնի-
լուրսա անա տիրմէյէ կավամիլի գա-
նունիլէյէ վագըթ տօգթօր էլինէ կէչ-
մէյէն ալէթին թէչիսիսինտէք խաթա-
լար ֆէն նաղարընտա տօգթօրընը ալ-
տատամաղ , մաղնունլար շահիտ ատտ
իտիլէմէգ պի զայրի հագգ քիմսէ ա-
տամ օլունմագ , պու մատտէյի թէճ-
ղիլի գապուլ իթմէյէն պիր չէյ տիր
պունը տա հալլ իթմէք էմէլինտէ իմ :
Մահգա շու տատմար ճանիլ կիճէ ա-
լարագ կօճուղընը վէ գանլը պուչա-
ղընը սագլայարագ քիւչիւք Ալիլի Եա-
թագլըր իթտիլէրի ճիհէթլէ պու
պապտէ չէհպտէթտէն սագիթ օլմա-
լարը , վէ պէլիլ թէֆիգիլէրի լաղըմ
կէլէճէկինի պէյան իլէ անլէրին իֆա-
տաթընտան հաաթ օլաճագ իսթիֆատէ
գաթուտունու պաղլատըմ իւմիւտին-
տէ իմ :

Մապտէ վար

ՏԻՇ ԹԱՊԻՊԻ

ԺՕԶԷՖ ՆԱԼԲԱՍ

Տիշ թապիպլէրինին էն մահլիլի
օլուպ , քէնտիսինէ միւրաճաաթ իտէն-
լէրի աղ վագըթ գարֆընտա շիֆաթէ-
ղիլ իթմէքլէ պիհագգըն խօշնուտ իթ-
միլ օյան ժօղէֆ նալբաս էֆ : Սիւքէ-
ճիտէ Թրամվայ ճատտէսինտէ Տույու-
նու Ումումիլէ իտարէսի գարչըքընտա
Տ նումէրօլը մահալը մախսուստա պու
լունմագտա տըր :

Թապիպը մուճաիլէյն զայէթ մա-
հլրանէ պիր սուրէթտէ իմալ էյլէտի-
կի տիլէրի էհվէն ֆիլաթլա ֆիրուլթ
իթտիլի կիպի , միւլէթիլէրինի քէ-
մալը հիւրմէթ վէ նէգաթէթլէ գապուլ
վէ տիլ խաաթալըրլարընը հիւսնիլ թէ-
տալի իտէրէք , ճիւլէնին մէմուսի-
յէթինի գաղանմագտա տըր :

ԱՂՕԹ ԱԳԻՐՔ ՊԱՐՏԷԶ ՀՈԳԵԻՈՐ

ԲԱԶՍԱՊԱՍԿԵՐ

(Պէրպէրեան Տպագր .)

Ընտիր թղթի վրայ , մաքուր
տպագրութեամբ , լաթա-
կաղմ , կը վաճառուի :

Երկու { 2 } շրուշ

Կը գտնուի Պէրպէրեան
Տպարան , Կ. Պ. Էսքի Զապ-
թիէ ճատտէսի , թիւ 61 :

ՎԱՅՐԿԵՆԱԿԱՆ ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ

ԱՅՅԵՏՈՄՍ

Լաւ ազոյն քառ թօնի վրայ ա-
մէն լեզու աւկրպատորասուի
գին 100 հատը 10 դհէկն
պէտք ունեցողները պէտք է
գիմեն Գ. Պաղտատլեան տը-
պարան Յակոբեան խան
թիւ 13 Կ. Պոլիս :

ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ

ՊԱՏԿԵՐԱԶԱՐԴ

Յօդոյն — Մ. ՄԱՄՈՒՐԵԱՆ

Հանդիսիս տպարանէն ի լոյս ընծայուեցաւ Մեծ. Մ. Մամուրեան էֆէնտիի սոյն նոր և բազմապատկեր ԱՌԱՋԻՆ ԸՆԹԵՐՑԱՐԱՆ, մաքուր տպագրութեամբ և գեղեցիկ կտրմով:

Փոքր մանուկները, որք քերականը աւարտելէ յետոյ չունենին իրենց կարողութեան յարմար ընթերցանութեան գիրք մը, ահաւասիկ սոյն պատկերազարդ Ընթերցարանն պիտի ունենան այսուհետև, որով մէջ պիտի գտնեն փոքրիկ պատմութիւններ, ոտանաւորներ, հանելուկներ, պիտանի գիտելիքներ, որք գեղեցիկ կերպով դասակարգուած են աստիճանաբար:

Կը յանձնարարենք Մեծ. դասատուաց, սոյն Ընթերցարանն, որով պակասը բաւական ժամանակէ ի վեր զգալի եղած էր և զոր կը լեցնէ բազմահոգեւոր ուսուցիչն:

Կեդրոնատեղին է հանդիսիս տպարանն, և կը գտնուի ամեն Հայ գրավաճառաց քով: Գինն է 2 դր. Դատ զնոյներու գողացուցիչ զեղծ և լինի:

ՄԵԴՔԻՐ ԷՃՂԱԽԱՆԷ ՎԷ ՍՐԵՀԱՐ ԽԻՆՔԵԱՆԿԱՐԸՆՈՒՄ ՄԻԼԺԱԱԽԱՎՈՒ ՎԷ ԷՆՎԱԽԻ ԹԵՐԵԿԱԾԸ ԶԻՄԵՆՎԻՅԷ ՎԷ ԷՃՂԱ ՎԷ ՄԱԼԵՆՃԱԾ ՎԷ ԱՂԵԱԾԸ ԵՐՐԱՆԻՅԷ, ՎԷ ԱՂԵԱ ՏԻՆԱ ԼԱԾԻՔ ԻՂԷ չԷՆԹԵՐՑԱՐԱՆ ՄԱՍԺՈՒՐԱՆ ԷՄԵՎԱԾ, ՎԷ ԼԻՍԺԷՐ ՈՍՈՒԼԻՍԷՆ ՎԱՍԿԱՐ, ՎԷ ՊՐԱՆՍԻՐ ԳԵՆԵՎԱԾ, ՎԷ ԻՆԿԻ ԼԻՂ ԷՃՂԱԾԸ, ՍՈՒՓԱԾՈՒՆ ԷՆ ԱՂԵԱ ՏԻՆԱԻ, ԷՆՎԻ ՎԷ ԷՃՆԵԱԽԻ ՄԱՍԷՆ ՍՈՒԼԱՐԸ, ՓՈԹՈԼԻԱՓՆԸՐԱՐ ԻՆԻՆ ԹԵՐԵԿԱԾԸ ԶԻՄԵՆՎԻՅԷ, ՊՐԱՆՍՈ չԱՐԱՎԱՐԸ, ԳՈՆԻՔԱՐ, ԷՆՎԻ ԻՆԿԻՆԷՐ, ԳՈՅՈՒՐՈՒ ՍԱՊԱՆԿԱՐ, ՆԷ ՓԻՍ ԲՈՒՄՐԱՐ, ՕՒՐ ՎՈՅՆԵՐԸ, ՍԱՀ ՍՈՒԼԱՐԸ, ԽԻՆՔԻՆԻՆԻՔԷՐ, ՎԷ ԸՍ ԲԵՀԱՐԱՐ ԻՂԷ ԶԻՄԵՆՎԱՆԷՆԷՐԷՆ ՄԱՍԺՈՒՐԱՆ ՃԱՄ ԳԱՎԱՐ ՎԷ ԱՂԱԾ ՈՒ Է ԽԷՎՈՒՄ ԷՃՂԱՆՈՒ ՕՐՈՒՄ, ԹՈՐՈՒՆ ՎԷ ԲԵՐՈՒՔԷՆՈՒՆ ՓԻՐՈՒԼԻՍՈՒՆ ՆՈՒՐ:

Քեզալիք մեզքիւր ԽԻՆՔԵԱՆԿԱՐ ՄԱՍԺՈՒՐԱՆԻ ԹՐԱՎԻՅԷ ԽԱԽԻ ԻՃՐԱ ՕՐՈՒՆՈՒՄ, ԱՂԵԱՆ ՄԱՍԺՈՒՐ ՕՐԱՎԱՐ ՎԱՐ ԱՐԻ Կ.ՏԷՆԷՐ ԱՂԵՐ ՍՐԵՀ ՍՐԵՀ: ԶԷՂ—ՊԻՆԸՐԸ ԷՃՂԱ ՎԷ ԷՄԺԱՄԱՐԸՆ ԷՆ ԱՂԵԱ ՏԻՆԱԻՆԻՅԷ ՕՐՈՒՐ ԳՈՒՄՐԱՐ ՎԷ ԲԵՀ ԷՃՂԱ ՓԻՅԱԾԼԱ ՍԱԾԸՆԹԸՆԸ ՏՈՒՐ ԷՓԵՆՈՒՆԷՐԷ ՎԷ ԲԱԶԱԾԻՐՈՒ ԷՆԱԼԻՅԷ ԻՂԵՆ ՈՒ ԱՂԵԱՆ ԻՄԵՐԻՂ:

ՖՈԹՈԿՐԱՖ

ԳԱՐԱԳԱԾԵԱՆ ՊԻԱՏԵՐԻԷՐ

ԳՈՒԼԷ ԳԱՐՈՒ ՆՕ. 677

Միւշթերիւրիմիզի մէմուռն գըլմագ, էսկիտէն պէրո մէսլէքիմիզ օլտուրու ամ մէնին մալիմիւ տիր: Պու տէֆա Էվրօրանըն էն մէհուր Փապրիգալարընտան ճէլպ իտէրէք, աթըլլէմիզի տանաթմը օլտուրու մուղտան, միւրաճաթ իտէճէք միւշթերիւրէր հէր հալտէ մէմուռն գալաճագլար տըր: Գաբաը հալտաա պիլէ բէսիմ չէքիլի: Զօճուգլար վէ չօդ տուրմաղա իէհամ մըլիւ օլմալտիւր իչին, էն սոն իւսիւլտէ (էնաթաթանէ) եանի միւշթերիւր Եօրմադսըզըն բէսիմէր չէքիլի: Պուռտան մատաա Փօթօկրաֆ իչին, էն մէհուր Փապրիգալարտան հէր ճինս մաքինա վէ լէվալիմիթ վէ ԷՃՂԱ կէթիլթաիլիււ, էՎԷՆ Փիյաթիւ սաթըլուր:

Միւրաճաթ իտէնլէրէ մէճճանէն տէրս վէրիււ, մէրալլուր իչին 180 զրուչա գատար մաքինալար Փիւրուլթ օլունուր:

ՏՊԱԳՐՈՒԹԻՒՆ
Ն Ե Ա Ն Պ Է Ր Պ Է Ռ Ե Ա Ն

ՖՈՒԱՆԳՅՈՐԹՈՒԱԶ

ՏԵՆԻԶ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՍԸ

ՍԷ մաեէ ֆրանգ 6,250,000

Ինթիեաթ ազէսի ֆրանգ 1,270,000

Մեզքիւր գումրանիա տէնիզ գաղալարընա գարչը վաբօրյարտա վէ կէ միլէրոնէ եիւլէնիլէն մալլէրի, վէ քեզալիք բօսթա իտարէլէրինէ թէսլիմ օլունան միւճէվհէրաթ վէ եախօտ պանգնօթ էվրագը զաեէթ էճվէնիեթ վէ սուհուլէթիւ սիկուրթա իտէր:

Պու ճիհէթիւ մէպալիլի քիւլիեէեի սիկուրթա իտէպիլմէք իչին իչպու գումրանիա Էվրօրատա 13 թանէ պիւեիւք սիկուրթա գումրանիալարըլա պիլլէչմիշ տիր: Պունլարըն թէքմիլ սէրմաեէ վէ ինթիեաթ ազէսի 100,000,000 ֆրանգը կէչէր:

Թէքմիլ Թիւրքիա աճէնթէսի

ՀԱՄՊՈՒՐԿ ՄԻՒՆԻԽ ՊԻՐԼԷՇՄԻՇ

ԵԱՆԿԸՍ. ԳԱՐՇԸ ՍԻԿՈՒՐԹԱ ԳՈՒՄՐԱՆԵԱՍԸ

ՍԷ մաեէ

Ինթիեաթ ազէսի 1888 Յունիսէ գատար

Սէնէվի իրաա 1888 Յունիսէ գատար

Ֆրանգ 8,000,000

Ֆրանգ 4,817,262

Ֆրանգ 10,069,700

Մեզքիւր գումրանեալար տէքօլիթօլար վէ խանէլէր վէ անլէր իչինաէ պուլունան մալլէր վէ մօպիլեալարը զաեէթ էճվէնիեթ վէ սուհուլէթիւ, թէէմինաթը գալիեէ թաճթընտա օլարագ սիկուրթա իտէրլէր:

Իսթանպօլ աճէնթէսի

Իսթանպօլ, Պահճէ-գաբու, Եօրկիատիս խան ԳՈՒՆԻԿ ՍՍՏՈՒԱԾՍՏՈՒՐ

Մալիւմաթ.—Շիրքէթիւրիմիզին Տէրիսաատէթ պանքէրլէրի պուլունան ներսէսեան Բէտէր վէ Մախտուու էֆէնտիլէր հիսապը կէօրիւմիւշ, վէ միւտիլիեթի ումուլիեէ թարաֆընտան թաստիգ օլունուլ հէր կիւնա զարար ու զիեանը թազմինէ թէմամիլլէ թալիմաթ ալսը իլէմիշէր տիր: